

11. Прогнозування індикаторів, порогових значень та рівня економічної безпеки України у середньостроковій перспективі; аналіт. доп./ Ю.М. Харазішвілі, Є.В. Дронь. – К.: НІСД, 2014. – 117 с.
12. Сухоруков А.І., Харазішвілі Ю.М. Щодо методології комплексного оцінювання складників економічної безпеки держави / А.І.Сухоруков, Ю.М.Харазішвілі // Стратегічні пріоритети, №3(28). – К.: НІСД, 2013. – С.5-15.
13. Сухоруков А. Формування вітчизняних транснаціональних структур у контексті забезпечення інноваційної безпеки України / А.Сухоруков // Стратегічна панорама. – 2005. – №4. – С.104-112.
14. Экономическая и национальная безопасность / Под ред. Е.А. Олейникова. – М.: Издательство «Экзамен», 2004. – 768 с.
15. Экономическая безопасность государства и интеграционные формы ее обеспечения / Под ред. Вороновского Г.К., Недина И.В. – К.: Знання України. – 2007. – 392 с.

Швиданенко Г.О.,
д.е.н., професор,
ДВНЗ “Київський національний
економічний університет
імені Вадима Гетьмана”,
м. Київ, Україна

Бортнік Є.А.,
спеціаліст відділу
міжнародних зв'язків,
Донецький національний
університет імені Василя Стуса,
м. Вінниця, Україна

СТРАТЕГІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ США В УМОВАХ ЗМІН ГЛОБАЛЬНОГО БЕЗПЕКОВОГО СЕРЕДОВИЩА

***Анотація.** У статті проаналізовано розвиток Стратегії національної безпеки США як одного з ключових доктринальних документів, що висвітлює бачення адміністрації держави сучасних загроз безпеці Америки та шляхів протидії ним, національних інтересів та зовнішньополітичного курсу Сполучених Штатів Америки в цілому. Здійснено порівняльний аналіз Стратегії національної безпеки 2010 та 2015 років. На основі цього аналізу досліджено наступність та можливі відмінності бачення ролі Сполучених Штатів Америки у світовому безпековому середовищі адміністрацією нового президента США Дональда Трампа та місце України в політиці безпеки та оборони США.*

***Ключові слова:** США, Стратегія національної безпеки, зовнішня політика, національна безпека, національні інтереси, лідерство.*

***Summary.** The article analyzes the development of the National Security Strategy of the USA as one of the key doctrinal documents, which highlights the state's vision of modern*

threats to America's security and ways of its counteraction, national interests and the foreign policy of the United States of America in general. A comparative analysis of the National Security Strategies 2010 and 2015 vision of the role of the United States in the global security environment by the administration of the new US President Donald Trump were explored and the place of Ukraine in US security and defense policy have been researched.

Key words: USA, National Security Strategy, foreign policy, national security, national interests, leadership.

Постановка проблеми. Динамічне функціонування будь-якої держави і суспільства можливе тільки в тому випадку, коли вони перебувають у стані безпеки. Національна безпека – найважливіша умова функціонування і розвитку особистості, суспільства й держави. Безпека належить до найбільш актуальних і разом з тим дискусійних тем сучасної науки. Проблеми, пов'язані з безпекою й політикою її забезпечення, набувають усе більшого значення в межах світового співтовариства.

Аналіз останніх досліджень. Теоретичні основи міжнародного порядку та безпекові детермінанти його трансформації, умови та механізми забезпечення високого рівня захисту національних інтересів країн та регіонів у світових економічних координатах ґрунтовно досліджені у працях таких зарубіжних і вітчизняних учених, як: З. Бжезинський, Г. Кіссінджер, В.В. Кравченко, Н.А. Молчанов, Г.Моргентау, Дж. Най, К.Поллак, Н.В. Ржевська та ін.

Проте окремі аспекти цієї науково-практичної проблеми залишаються недостатньо опрацьованими. Це стосується, насамперед, дослідження ролі «американського лідерства» у формуванні сучасної архітектури безпеки та механізмів забезпечення національної безпеки держави на прикладі Сполучених Штатів Америки.

Системного дослідження потребують проблеми забезпечення національної безпеки України в умовах змін глобального безпекового середовища.

Метою статті є формування перспективного бачення, визначення та обґрунтування нових пріоритетів політики національної безпеки США на основі аналізу Стратегії національної безпеки США, оприлюдненої в грудні 2017 р., та попередніх версій документа.

В останні роки у США точиться завзята дискусія щодо уявлень про майбутнє системи міжнародної безпеки, механізми прийняття зовнішньополітичних рішень і ролі Сполучених Штатів. Прихильники однополярності досить доброзичливо дивляться на збереження гегемонії США, яка повинна бути просто схваленою міжнародними співтовариством.

В умовах гетерогенності й різновекторності основних глобальних процесів, появи абсолютно нових світових тенденцій і чинників розвитку міжнародної системи, їх крайньої нестійкості стан досліджень доктринальних аспектів зовнішньої політики Америки не виглядає ідеальним. Саме тому одним із завдань роботи було розкрити проблему

еволюції зовнішньої політики США в умовах глобалізації крізь призму модифікацій, привнесених в інтерпретацію основоположних документів та реалізацію американської зовнішньої політики у XXI столітті.

Найбільш розвинена система забезпечення національної безпеки існує зараз у Сполучених Штатах. На думку американських експертів, національна безпека забезпечується так:

- по-перше, підтримкою військової переваги над будь-якою іноземною державою або групою держав;
- по-друге, налагодженням союзницьких відносин із сильними державами на міжнародній арені;
- по-третє, збереженням обороноздатності країни на такому рівні, який дозволяє успішно протистояти будь-яким ворожим та руйнівним діям, що здійснюються відкрито або таємно.

У XXI сторіччі з'явився цілий ряд нових загроз міжнародній, регіональній і національній безпеці, на які світова спільнота й окремі держави не знайшли ще адекватних відповідей. Серед них – політичний тероризм, міжнародна злочинність, розповсюдження ядерного і звичайного озброєнь, нові надзвичайні ситуації екологічного й техногенного характеру, наростання соціально-економічних проблем.

Проблему національної безпеки та її складників не можна розглядати тільки з точки зору інтересів поточного періоду. Вона повинна корелюватися з потребами й можливостями перспективного періоду. З іншого боку, формування національної безпеки і її компонентів не може бути застиглим і незмінним за своїми підходами і формами, методами практичної реалізації. Вони завжди повинні враховувати реально ситуацію, що склалася як в цілому, так і в окремих сферах, а також найбільш ймовірні тенденції розвитку.

Національні цілі й інтереси Сполучених Штатів Америки водночас є й імперативом суспільного розвитку, основою формування стратегічних завдань внутрішньої і зовнішньої політики країни. За своїм змістом вони є інтегрованим виразом життєво важливих інтересів особистості, суспільства і держави в цілому. При цьому на перше місце, відповідно до Стратегії національної безпеки Сполучених Штатів Америки, поставлені інтереси особистості, і ця тенденція з року в рік є незмінною.

Джерела нормативних документів у сфері національної безпеки беруть початок з 50-х років XX століття.

Американська теоретична модель національної безпеки базується на науковій роботі Г. Моргентау, який вважав, що зміст національної безпеки та національних інтересів визначається політичними традиціями та загальним культурним контекстом, у якому нація формулює свою зовнішню політику. У той же час є деякі речі, які «всі держави не можуть не робити: захищати свою фізичну, політичну та культурну сутність від посягань інших держав» [7].

Концепція «національної безпеки» стала широко визнаною в міжнародній практиці з 1947 року, коли в Сполучених Штатах було прийнято Закон «Про національну безпеку» [12].

Варто зазначити, що в 1950-х роках в академічних колах Сполучених Штатів категорія національної безпеки все ще не відрізнялася від категорії національних інтересів. Для того щоб накреслити лінію між цими двома категоріями політики, американські вчені запропонували визначення категорії національної безпеки: «Безпека в об'єктивному вимірі вимірюється відсутністю загрози для цінностей, отриманих державою, і в суб'єктивному сенсі, через відсутність страху за те, що ці цінності будуть загрожувати».

Уже в другій половині 60-х років ХХ століття концепція національної безпеки США була заснована на ідеологічному підході у чистому вигляді – антикомуністичний підхід «холодної війни».

У 1970-х роках, у період розрядки, під час формування концепції національної безпеки Сполучених Штатів на перший план вийшли ідеї школи політичного реалізму, згідно з яким міжнародні та внутрішні справи держави в цілому, існування держави повинні базуватися на дотриманні законів.

Але вже в 1980-х роках варіанти вчення про національну безпеку, сформульовані ще на початку 1960-х років прихильниками ідеологічної політики, стали знову популярними. Як відомо, Р. Рейган саме в таких умовах визначив зовнішньополітичну сторону концепції національної безпеки США в той час: «Для восьми американських адміністрацій та двадцяти з'їздів основи американських принципів зовнішньої політики залишалися непохитними: протидія тоталітаризму, захист демократичних реформ та прав людини, сприяння процвітанню та свободи в усьому світі, все це засноване на могутній обороні та фірмі зобов'язання перед союзниками та друзями» [2].

Результати розпаду СРСР найбільш безпосередньо вплинули на доктрину національної безпеки США, вимагаючи перегляду кількох її положень. Тепер її суть полягає не стільки в захисті американських цінностей, скільки протидії комунізму (передбачається, що це закінчиться), а на підтвердження та захист верховенства Сполучених Штатів у світі, усунення всіх ворогів Сполучених Штатів. Саме таким чином сучасна концепція національної безпеки США прагне забезпечити безпеку держави від внутрішніх і зовнішніх загроз, що, по суті, є яскравим проявом перетворення вчення про національну безпеку в доктрину американського гегемонізму.

«Напередодні закінчення «холодної війни» у міжнародних відносинах виникла парадоксальна ситуація, коли на глобальному рівні система стала сприйматися як більш стабільна і безпечна, ніж на регіональному. Проте ряд дослідників стверджували, що на нижчих рівнях, зокрема на європейському, спостерігалися негативні тенденції, оскільки рівень загроз

безпеці підвищувався. При цьому зростання конфліктності в європейсько-євразійському мегареґіоні (конфлікти на Балканах та на Кавказі) частково вважався побічним результатом політики наддержав на завершальному етапі «холодної війни».

Представляючи собою динамічну систему, яка постійно видозмінюється під впливом внутрішніх і зовнішніх факторів, національна безпека виступає як система, що самоорганізується, потребує подальших досліджень з урахуванням основних напрямків розвитку суспільства й держави.

Нові загрози, що постають перед американським суспільством і державою, пред'являють принципово інші вимоги і до системи забезпечення національної безпеки, яка повинна мати можливість не тільки швидкого реагування на виниклі загрози, але й потенціал для їх запобігання. Національна безпека пов'язана із забезпеченням життєздатності держави, її збереженням як певної культурно-історичної цінності, захистом суверенітету.

У дослідженні було з'ясовано, що під національною безпекою держави варто розуміти рівень захищеності суспільства, середовища його існування, здатність суспільства держави протидіяти руйнівному впливу зовнішніх факторів та адаптуватися до мінливих умов міжнародного середовища для збереження високого рівня життя. Для цього в державі має бути організований механізм забезпечення національної безпеки, що складається з інститутів, здатних підтримувати оптимальні умови для розвитку та процвітання індивідів та нації в цілому.

«Серед новітніх тлумачень терміна безпеки вирізняється концептуальний підхід британського дослідника Б. Бьюзена, який увів в обіг поняття «комплекс безпеки» для визначення колективного формату, на рівні якого можливе висунення та узгодження спільних чи колективних інтересів. Це поняття включає групу географічно близьких держав, чий інтереси безпеки не можуть розглядатися окремо одні від одних. На цій основі запропоновано розмежування між окремим регіоном та іншими регіональними системами. За Б.Бьюзеном, треба розрізняти чотири групи факторів, за допомогою яких виокремлюються різні комплекси безпеки:

- 1) просторову близькість країн,
- 2) взаємопов'язаність держав у сфері відносин безпеки,
- 3) наявність силових чинників у відносинах між країнами,
- 4) комунікативний чинник, який включає наявність відносин добросусідства, захисту, підтримки, підозрілості або страху» [4].

Водночас під «національною безпекою» у Сполучених Штатах розуміють стан державної безпеки, захищений від ворожих дій або інших видів втручання, у тому числі від внутрішніх загроз. Термін «національна безпека» включає як національну оборону, так і зовнішні відносини держави в політичній, економічній та інших сферах.

Участь Сполучених Штатів Америки в колишніх історичних етапах глобалізації здійснила вагомий вплив на формування великої загальної стратегії держави. Президентів Б.Клінтону часто дорікали за те, що у США на початку 1990-х років була відсутня «велика стратегія», хоча й в той час США не мали важелів використання глобалізаційних процесів як інструмента з просування власних зовнішньополітичних інтересів. Проте, починаючи з 1999 року, стратегія національної безпеки розпочала свою еволюцію шляхом розширення «зони залученості» до глобального лідерства [5].

«Події 11 вересня 2001 р. стали закономірною причиною різкої зміни Стратегії національної безпеки США. Глобальні економічні процеси опинилися в тіні військової складової зовнішньої політики Сполучених Штатів. Це знайшло своє відображення в появі на світ доктрини глобального домінування Дж. Буша-молодшого з опорою на різку мілітаризацію суспільної свідомості, міжнародних відносин, технічного прогресу, космосу і кіберпростору. Американська стратегія превентивних дій 2002 р. різко активізувала світову гонку озброєнь, оновилася після балканських інтервенцій США та їхніх союзників. Величезні ресурси були задіяні не для вирішення проблем, породжених останнім етапом глобалізації, а для розв'язання завдань, що нерідко їх ускладнюють. США – світовий лідер у запровадженні новітніх технологій у військовій сфері, тримаючи світову першість у цьому процесі, в тому числі завдяки концептуальному закріпленню такої позиції у Стратегії національної безпеки» [3].

Особливістю Стратегій національної безпеки США є їх глобальний характер, враховуючи той факт, що після Другої світової війни Сполучені Штати зайняли позицію світового лідера та одного із центрів сили на міжнародній арені. Крім цього, Стратегія національної безпеки США (особливо в останні роки) є основним концептуальним документом, згідно з яким здійснюється як зовнішня, так і внутрішня політика країни.

Особливість системи забезпечення національної безпеки США полягає в тому, що вона створювалась і продовжує діяти в умовах президентсько-парламентської форми правління із сильною вертикаллю виконавчої влади з одночасною наявністю ефективної системи противаг та стримувань. Основну роль у СЗНБ США відіграє РНБ та підпорядкована їй розвідувальна спільнота США.

Зважаючи на це, головною метою політики у сфері забезпечення національної безпеки варто вважати створення механізму, що забезпечує максимально сприятливі внутрішні й зовнішні умови для сталого демократичного розвитку, успішного функціонування економіки країни на ринкових засадах і захисту інтересів особистості, суспільства і держави від протиправних посягань, суспільно небезпечних діянь, соціальних конфліктів, надзвичайних ситуацій, викликаних стихійними лихами, природними катастрофами та від довгострокових екологічних загроз [5].

Відповідь США на нові виклики і загрози національній і міжнародній безпеці в умовах глобалізації розглядається як складний і суперечливий характер спроб побудови нової архітектури безпеки. Усе більше уваги приділяється формуванню безпечного для США зовнішнього середовища. Тим самим підкреслюється першочергова роль США у створенні нової системи міжнародної безпеки.

Нові пріоритети й цілі американської зовнішньої політики стають все яснішими. У центрі проблем міжнародної та регіональної безпеки перебувають Іран і Північна Корея з їх ядерними програмами, базування системи ПРО, рішення регіональних конфліктів, зосередження зусиль для формування зони добросусідства з Канадою, Кубою, країнами Латинської Америки. Світове ядерне роззброєння само по собі займає центральне місце в порядку денному адміністрації Обами, і, таким чином, відносини США з Китаєм і Росією також зачіпають багато інших ключових інтересів Америки [11].

Головною тенденцією в реалізації американської зовнішньої політики незалежно від регіону є утримання стратегічної ініціативи.

У зв'язку з цим зовнішня політика США спирається на три стовпи :

- доктрину неперевершеної американської військової переваги (США повинні всіляко зміцнювати свою військову міць, щоб зберегти статус єдиної світової наддержави);

- концепцію превентивної війни (готовності завдавати військові удари до того, як щодо США і їх союзників буде вчинено агресивні дії);

- готовність діяти самостійно, якщо багатостороннього співробітництва для досягнення зовнішньополітичних цілей США виявляється недостатньо.

18 грудня 2017 року відбулась найбільш очікувана подія у сфері міжнародної безпеки. На сайті Білого дому було опубліковано оновлену редакцію Стратегії національної безпеки США за підписом президента Дональда Трампа [11].

Нова Стратегія національної безпеки президента США Дональда Трампа окреслює тактику протидії найнебезпечнішим і стійким загрозам.

Документ складається з чотирьох основних розділів – захист території США, забезпечення миру через силу, процвітання країни, зміцнення американського впливу. У цілому тональність нового документа є більш реалістичною і прагматичною в порівнянні з амбіціями й ідеалізмом, характерними для попереднього президента Барака Обами [6].

Стратегія визначає три групи сил, що кидають виклик сучасному світовому порядку.

Перша група включає такі країни, як Росія і Китай, які прагнуть до створення нового світового порядку як у військовому, так і в економічному плані.

До другої групи належать режими-вигнанці, такі як Північна Корея та Іран, які хочуть створити зброю масового знищення при одночасній підтримці тероризму та іншої дестабілізаційної діяльності.

В останню групу входять транснаціональні терористичні організації та злочинні синдикати.

На відміну від попередніх стратегій, цей документ містить чітке окреслення сучасних небезпек і викликів, з якими стикається країна, при одночасній розстановці пріоритетів відповідно до девізу президента Дональда Трампа «Америка перш за все».

Представники адміністрації президента Трампа наголошують, що прийняття нової стратегії національної безпеки не означатиме відмову від основоположних принципів попередніх версій документа, а буде їх логічним продовженням.

У деяких сферах нова стратегія національної безпеки значно відходить від політики попередньої адміністрації.

У Стратегії національної безпеки, схваленій президентом Бараком Обамою у 2015 році, особлива увага приділялася просуванню й захисту демократії і прав людини. Нова доктрина Трампа передбачає інший підхід. Дотримання усіх складників демократії буде узгоджено із принципами та цінностями партнерів, тож США не нав'язуватиме демократію.

Стратегія Обами 2015 року також ще закликала США протистояти «невідкладній кризі, пов'язаній з кліматичними змінами». У стратегії національної безпеки Трампа цього немає. Зміну клімату не віднесено до числа загроз національній безпеці, натомість обговорюється важливість захисту навколишнього середовища та природокористування [9], [10].

У сучасних умовах зміни міжнародного безпекового середовища сталося несприятливе для американських інтересів зміщення глобального балансу сил. Нова стратегія являє собою план відновлення поступальної динаміки Америки для нівелювання цих негативних безпекових тенденцій.

Упродовж 2016 року та 2017 років тривала інтенсивна та скоординована співпраця України зі Сполученими Штатами з метою системної протидії гібридній російській агресії проти України.

Незважаючи на зміни у політичному ландшафті США, завдяки послідовним діям виконавчої та законодавчої гілок української влади на усіх рівнях вдалося забезпечити незмінність курсу США на лідерство в підтримці суверенітету та територіальної цілісності України, у тому числі щодо підтримання санкцій щодо РФ та надання Україні безпекової допомоги (включаючи військово-обладнання та підготовку військовослужбовців) [1; 13]

Висновки. Україна має потенціал, використовуючи власне стратегічне розташування, слугувати гарантом забезпечення стабільності в регіоні. За умови підтримки з боку США наша держава може реалізувати власні регіональні амбіції, підвищити вплив та суб'єктність України в Чорноморському регіоні та Європі.

За наявних умов на перше місце виходить підтримка з боку США, що має важливе практичне значення для нашої держави. Сьогодні Україна продовжує реалізовувати системні реформи на державному рівні, фінансову підтримку яким надають, зокрема, Сполучені Штати.

Водночас дипломатична підтримка Вашингтона є запорукою міжнародного невизнання анексії Криму Російською Федерацією. Позиція США та рівень їх залучення до вирішення конфлікту в Україні є орієнтиром для західних сусідів України щодо підтримки її суверенітету в умовах російської агресії конкретними справами (політична солідарність, військові навчання, спільне патрулювання акваторії тощо).

Список використаних джерел

- 1.Кравченко В.В. Глобальне безпекове становище та зовнішньополітичні пріоритети України.: К. 2017 URL: <http://ukraine-analytica.org/author/dr-valeriy-kravchenko/>
- 2.Молчанов Н.А. Стратегия национальной безопасности США, стран НАТО и Китая. Вестник Академии военных наук. № 1(22)/2008 URL: <http://militaryarticle.ru/vestnik-akademii-voennykh-nauk/2008-vavn/10861-strategija-nacionalnoj-bezopasnosti-ssha-stran>
- 3.Парахонський Б.О., Яворська Г.М., Резнікова О.О. Міжнародне безпекове середовище: виклики і загрози національній безпеці України; за ред. К. А. Кононенка. – К. : НІСД,2013. – 56 с.
- 4.Ржевська Н. Ф. Нові вимоги до зовнішньополітичної стратегії Б. Обами: точка зору експертів. Нова парадигма . – Вип.115. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – С.142–151.
- 5.Carlsnaes W., Risse T., Simmons B.. Handbook of International Relations. URL:<https://books.google.com.ua/books?id=a0uVHo4ZLc4C&pg=PA150&lpg=PA150&dq=%D0%B4%D0%B6%D0%BE%D0%BD%D1%81+%D1%83+human+emancipation&source=bl&ots=OEP4zHJ2kk&sig=dQ6kmp676JPKPVURxIjifm0LAqc&hl=ru&sa=X&ved=0ahUKEwjZmoXhqZPYAhUB3KQKHaqsDbUQ6AEIKjAA#v=onepage&q=%D0%B4%D0%B6%D0%BE%D0%BD%D1%81%20%D1%83%20human%20emancipation&f=false>
- 6.Chapin S. Is ‘Loyalty’ a Virtue? In the Trump Era, It’s Complicated. / The New York Times. - November, 2017. URL:<https://www.nytimes.com/2017/11/15/magazine/is-loyalty-a-virtue-in-the-trump-era-its-complicated.html>
- 7.Global Trends 2030: Alternative Worlds, (a publication of the National Intelligence Council). December 2012; URL: <https://globaltrends2030.files.wordpress.com/2012/11/global-trends-2030-november2012.pdf>
8. Grevi G. Patient, Prudent, Strategic? The 2015 United States National Security Strategy. FRIDE Policy Brief. - February, 2015. -№194. - URL http://fride.org/descarga/PB194_The_2015_US_National_Security_Strategy.pdf
9. National Security Strategy of the United States 2010. —Washington DC: White House, — 2010; URL: <http://nssarchive.us/NSSR/2010.pdf> (Last accessed : 18.12.2017)

10. National security Strategy of the United States 2015. — Washington DC: White House. — 2015. URL: <http://nssarchive.us/wp-content/uploads/2015/02/2015.pdf>

11. National security Strategy of the United States 2017. — Washington DC: White House, — 2017. URL: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2017/12/NSS-Final-12-18-2017-0905.pdf>

12. National Security Act of 1947. URL: https://www.webcitation.org/5Xi9eEYG9?url=http://www.intelligence.gov/0-natsecact_1947.shtml

13. The Struggle for Ukraine. Chatham House Report. Russia and Eurasia Programme | October, 2017 URL: <https://www.chathamhouse.org/sites/files/chathamhouse/publications/research/2017-11-08-struggle-for-ukraine-ash-gunn-lough-lutsevych-nixey-sherr-wolczukV4.pdf>

Шевченко М.М.,
к.ф.н., доцент,
Національний педагогічний
університет ім. М.П. Драгоманова,
м. Київ, Україна

КОНСТРУЮВАННЯ АБСТРАКТНО-ЛОГІЧНОЇ МОДЕЛІ ВОЄННО-ПОЛІТИЧНОГО КОНФЛІКТУ З УРАХУВАННЯМ СУЧАСНИХ ТЕНДЕНЦІЙ МІЖДЕРЖАВНОГО ПРОТИБОРСТВА

***Анотація.** Метою статті є конструювання абстрактно-логічної моделі воєнно-політичного конфлікту з урахуванням сучасних тенденцій міждержавного протиборства. Для вирішення завдань дослідження використовувалися системно-ситуаційний та системно-діяльнісний підходи, діагностичний та системно-технологічний методи.*

У статті здійснено соціально-філософський аналіз феномену конвергенції інноваційних руйнівних технологій в практиці міждержавного протиборства, а також концептуальне і формальне узгодження абстрактно-логічної моделі воєнно-політичного конфлікту з моделями гібридної війни та регіональної дезінтеграції держави. Практичне значення дослідження полягає в тому, що основні теоретичні положення та конкретні пропозиції, що містяться в статті, можуть бути використані для вирішення наукових і практичних завдань конструювання системної моделі розв'язання воєнно-політичного конфлікту.

Розробка методологічних засад технологізації процесу розв'язання воєнно-політичного конфлікту є окремою складною темою і потребує ретельного дослідження, що автор і ставить за мету під час подальшої роботи у цій сфері.

***Ключові слова:** міжнародна безпека, національна безпека, воєнно-політичний конфлікт, абстрактно-логічна модель воєнно-політичного конфлікту, типова модель гібридної війни, модель регіональної дезінтеграції держави, інноваційні руйнівні технології.*

***Summary.** The purpose of the article is to construct an abstract-logical model of military-political conflict, taking into account the current trends of interstate confrontation.*